

DE NIEUWE GOVERNANCECODE KINDEROPVANG

Op 12 juli 2019 is de nieuwe governancecode voor de kinderopvang gepresenteerd aan de verenigingen van kinderopvangbestuurders (bdKO) en toezichthouders in de kinderopvang (VTOI-NVTK). Dit gebeurde tijdens een officiële bijeenkomst op de Governance University in Doorn.

Ik ben blij verrast als ik de nieuwe governancecode lees. Hij is duidelijk, beknopt en geeft verhelderende toelichtingen. Omdat deze nieuwe governancecode voor de kinderopvang sterk afwijkt van de vorige, ga ik in gesprek met twee commissieleden, Hanske Plenge en Bertus Koot, die aan de code hebben meegewerkt en met voorzitter Stefan Peij. Deze laatste is gevraagd als onafhankelijk voorzitter van de commissie, die verder bestond uit toezichthouders en bestuurders in de kinderopvang.

Plenge vertelt dat de opdracht voor de nieuwe code kwam van de VTOI-NVTK en de bdKO gezamenlijk, net als bij de oude governancecode. De opdracht was tweërlei: evalueer én actualiseer de oude governancecode. Het uitgangspunt voor de commissie was: iedereen moet de code kunnen erkennen en omarmen.

Hoe werkte de commissie?

Voorzitter Peij: 'Ons eerste gesprek in de commissie ging over hedendaagse opvattingen over good governance. Van daaruit besloten we de oude, bestaande code te verlaten. We hebben een nieuw concept gemaakt en dat als basis gebruikt voor een onderzoek onder kinderopvangorganisaties en voor gesprekken met stakeholders van zowel bdKO als VTOI-NVTK. Vervolgens hebben we contact gezocht met oudervereniging BOinK, de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang en de Brancheorganisatie Kinderopvang.' 'Uit ons onderzoek bleek uit dat ongeveer 80 procent van de ondervraagden de code belangrijk vond en ongeveer 20 procent redelijk belangrijk, zowel voor de hele sector als voor de eigen organisatie. Het belangrijkste doel

van de code was volgens de respondenten: bijdrage aan het (zelf)vertrouwen van de belanghebbenden in de kinderopvang, maar ook bijdragen aan het vertrouwen van de wetgever en het inspireren van bestuurders en toezichthouders.'

Wat is het grote verschil tussen de oude code en de nieuwe?

Koot: 'De omslag is belangrijk. Het meest fundamentele is de andere koers die we nu volgen: van richtlijnen naar waarden, niet meer het voorschrijvende van de vorige code. Daardoor komt er veel meer ruimte en is deze code beter geschikt voor de diverse soorten organisaties in de kinderopvangbranche.'

'Soms ontmoet je mensen die als groep creatief zijn, die elkaar stimuleren. Dat was bij onze commissie het geval.

TEKST:
Helmie van Ravestein

Bertus Koot, bestuurder van bdKO en lid van de voorbereidende commissie namens de bdKO.

Hanske Plenge, toezichthouder bij Pit kinderopvang & onderwijs (ikc in Zwijndrecht e.o) en commissielid namens VTOI-NVTK.

We hebben tijdens het proces onze leden aangeschreven. En als klankbord hebben we de besturen van B0ink en de brancheverenigingen BK en BMK uitgenodigd. Zij reageerden alle drie positief.'

Plenge: 'De vorige code had ruim honderd bladzijden en was "rule based". In 2009 is er onderzoek gedaan naar de tevredenheid over de code en toen bleek er teveel diversiteit in het gebruik te zijn. De code was veel te voorschrijvend.'

'Je hebt echt iets uit te leggen als je je er niet aan houdt.'

'De kinderopvang is een gevarieerde sector. Er zijn twee brancheorganisaties die de maatschappelijke en commerciële organisaties vertegenwoordigen. Er zijn hele kleine ondernemingen, gastouders, en hele grote ondernemingen tot aan private equity-vennootschappen toe. En alles wat daar nog tussenin zit.'

'Al deze ondernemingen kennen een grote verscheidenheid aan governancestructuren, terwijl ze wel allemaal met de governancecode moeten kunnen werken. De code heeft dan ook een meer principieel, waardengevoerd karakter gekregen. Hij telt drie bladzijden, met een goede inleiding, en in zes beginselen wordt het begrip deugdelijk bestuur uiteengezet. De opzet is dat zowel kleine als grote organisaties met de code moeten kunnen werken.'

Plenge vervolgt: 'In de kinderopvang is al veel geregeld door de wetgever en de controlerende GGD'en. Het is een heel kwetsbare sector, waar de veiligheid goed geborgd moet zijn. In de afgelopen jaren is het vertrouwen geschaad door allerlei incidenten. Met de nieuwe code wil de sector laten zien dat ze zorgvuldig bezig is. De code volgen doe je niet omdat het moet, maar omdat het lonend én inspirerend is. Je hebt echt iets uit te leggen als je je er niet aan houdt. Je kunt je als organisatie er krachtig mee profileren.'

Hoe stimuleren jullie dat de code gevolgd wordt, welke publiciteit komt er?

Koot: 'De commissie heeft ook adviezen gegeven over het te volgen traject. Er wordt gewerkt aan een communicatieplan. Het is aan bdKO en VTOI-NVTK om dat voor te bereiden, het implementatietraject in de komende twee jaar vorm te geven en parallel daaraan met brancheverenigingen af te spreken welke rol zij hierbij spelen. Mensen moeten uitgenodigd worden om met elkaar het gesprek over de governancecode te voeren.'

Plenge: 'Natuurlijk kan de implementatie een zwakke

plek zijn. Ik hoop dat de GGD'en daar ook alert op zijn. Maar ik geloof ook in het zelfreinigend vermogen van de kinderopvang. De interne toezichthouders zouden hun hand moeten uitsteken naar de externe toezichthouders. Jezelf open opstellen.'

Peij: 'De leden van bdKO en VTOI-NVTK moeten actief "ja" zeggen tegen deze code. In elk geval volgen VTOI-NVTK en bdKO zelf actief de nieuwe code voor de sector. Daar zou dus een "leerloop" uit moeten volgen richting alle organisaties in de kinderopvang. De code kan zo een zelfcorrigerend mechanisme voor de kinderopvang worden.'

Als we terugkijken op het Estro-fiasco, het bewuste faillissement, de duizenden ontslagen, de doorstart... Welke garantie biedt de nieuwe governancecode daartegen?

Peij: 'Een slot om je fiets verkleint de kans dat deze gestolen wordt, maar geeft daarvoor geen garantie...'

Plenge: 'De commissie hoopt dat de code juist zal leiden tot "het goede gesprek". Want governance is niet alleen iets voor bestuur en toezicht, maar juist ook voor alle betrokkenen: medewerkers, leveranciers, ouders, oudercommissies en ondernemersraden. De governancecode kan immers helpen het toezicht en het bestuur integer, maatschappelijk verantwoord en efficiënt vorm te geven.'

Stefan Peij, directeur van de Governance University en onafhankelijk voorzitter.

'Het meest fundamentele is de andere koers die we nu volgen: van richtlijnen naar waarden.'